

Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet 2020

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

gezien het voorstel van het College van burgemeester en wethouders van 28 mei 2020;

gelet op artikel 8, eerste lid, onder b, artikel 8 tweede lid en artikel 36 van de Participatiewet;

overwegende dat het noodzakelijk is het verstrekken van een individuele inkomenstoelage aan personen van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd bij verordening te regelen;

besluit

vast te stellen: de "Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet gemeente Geertruidenberg 2020"

Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen

Artikel 1. Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. De wet: de Participatiewet;
 - b. Raad: de gemeenteraad van de gemeente Geertruidenberg;
 - c. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Geertruidenberg;
 - d. Referteperiode: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum;
 - e. Peildatum: de datum waartegen de individuele inkomenstoelage wordt aangevraagd voor zover deze dag niet ligt voor de dag waarop rechthebbende zich heeft gemeld om de individuele inkomenstoelage aan te vragen;
 - f. Inkomen: het inkomen als bedoeld in artikel 32 van de wet, met dien verstande dat voor de zinsnede "een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan" moet worden gelezen "de referentieperiode". Een uitkering ingevolge de Participatiewet wordt, in afwijking van artikel 32 van de wet, voor de beoordeling van het recht op de individuele inkomenstoelage als inkomen gezien;
 - g. Rechthebbende: een alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwde met recht op een individuele inkomenstoelage.

Artikel 2. Uitvoering

1. De uitvoering van deze verordening berust bij het college.
2. Het college stelt beleidsregels vast met betrekking tot de uitvoering van deze verordening.
3. Deze beleidsregels bevatten in ieder geval een richtlijn voor de beoordeling van de krachten en bekwaamheden van de rechthebbende, alsmede de inspanningen die de rechthebbende heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Hoofdstuk 2. Recht op individuele inkomenstoelage

Artikel 3. Langdurig, laag inkomen

1. Aan de in artikel 36, eerste lid, van de wet gestelde voorwaarde van het hebben van een langdurig, laag inkomen is voldaan als gedurende de referentieperiode het gemiddelde inkomen per maand niet uitkomt boven 110% van de norm op basis van de wet.
2. Ten aanzien van perioden waarin een rechthebbende is uitgesloten van het recht op bijstand wordt een rechthebbende voor de toepassing van het eerste lid geacht tenminste een inkomen te hebben ter hoogte van 100% van de norm op basis van de wet.
3. Ten aanzien van perioden waarin bij gehuwden één echtgenoot is uitgesloten van het recht op bijstand, worden zij voor de toepassing van het eerste lid geacht tenminste een inkomen te hebben ter hoogte van 100% van de gehuwdennorm, waarbij voor "bijstandsnorm" gelezen moet worden "gehuwdennorm".

4. Geen recht op de individuele inkomensvoet hebben personen die op de peildatum of in de referentieperiode een uitkering op grond van de Wet op de Studiefinanciering of de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten hebben genoten.

Artikel 4. Hoogte van de individuele inkomensvoet

1. De individuele inkomensvoet bedraagt per jaar:
 - a. Voor gehuwden 20% van de gehuwdennorm
 - b. Voor een alleenstaande ouder 17,5% van de gehuwdennorm;
 - c. Voor een alleenstaande 15% van de gehuwdennorm.
2. Voor de toepassing van het eerste lid is de situatie op de peildatum bepalend.
3. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op individuele inkomensvoet ingevolge artikel 11 of artikel 13 lid 1 van de wet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een voet naar de hoogte die voor hem/haar als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 5. Bijzondere en onvoorziene gevallen

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college.

Artikel 6. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.
2. Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de "Verordening individuele inkomensvoet Participatiewet 2015 gemeente Geertruidenberg" ingetrokken.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: "de Verordening Individuele inkomensvoet Participatiewet 2020 gemeente Geertruidenberg".

*Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 28 mei 2020.
de griffier, de voorzitter,
drs. K.M.C. Millenaar-Rammelaere M. Witte*

Toelichting Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet 2020 gemeente Geertruidenberg

Algemene toelichting:

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is net als in de Wet Werk en bijstand onder de noemer langdurigheidstoelage in de Participatiewet een individuele inkomenstoelage in het leven geroepen.

De individuele inkomenstoelage is een bijzondere vorm van bijzondere bijstand. De individuele inkomenstoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde belanghebbenden die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij geen vooruitzicht hebben op inkomensverbetering. Deze voorziening staat in beginsel open voor iedereen met een minimum inkomen, dus ook voor werkenden.

Op grond van artikel 8 lid 1 onderdeel b Participatiewet dient de gemeenteraad bij verordening regels vast te leggen met betrekking tot het verlenen van een individuele inkomenstoelage. Deze regels dienen in ieder geval betrekking te hebben op de hoogte van de individuele inkomenstoelage en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het begrip langdurig, laag inkomen, zoals die in artikel 36 lid 1 Participatiewet worden gebruikt. Hiermee is beoogd te bewerkstelligen, dat de individuele inkomensstoelage zoveel mogelijk een gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt.

De voorwaarden om voor een individuele inkomenstoelage in aanmerking te komen, staan vermeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Het college verleent de toeslag op aanvraag. Dit sluit de mogelijkheid voor ambtshalve toekenning uit. Het kabinet geeft hierbij aan, dat het gaat om een vorm van bijzondere bijstand, waarbij geldt dat voor elk individueel geval beoordeeld moet worden of er een recht bestaat.

Door de zinsnede in de wet "geen uitzicht heeft op inkomensverbetering" wordt gewaarborgd dat bepaalde groepen met een goed arbeidsmarktperspectief, zoals studenten, niet in aanmerking komen voor de inkomenstoelage.

Verder is de ondergrens voor aanvragers bepaald op 21 jaar, omdat dit de leeftijd is waarop de ouderlijke onderhoudsplicht vervalt. Hiermee blijft de inkomenstoelage aansluiten op het systeem van de wet ten aanzien van personen jonger dan 21 jaar.

Personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, zijn uitgesloten van het recht op een inkomenstoelage. Als gevolg van de al gerealiseerde inkomensverbetering voor deze categorie (hogere norm) blijft deze doelgroep buiten het bereik van de regeling.

Wettelijk is bepaald, dat een persoon ten hoogste éénmaal binnen 12 maanden in aanmerking komt voor deze inkomenstoelage.

In deze verordening is verder gekozen voor invulling die rekening houdt met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Voorts is gekozen voor een invulling die zo veel mogelijk ongewenste armoedevaleffecten voorkomt.

Artikelsgewijze toelichting:

Artikel 1 Begrippen

Begrippen die in de Participatiewet voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in de Participatiewet. Ten aanzien van een aantal begrippen die als zodanig niet in de Participatiewet zelf staan is een definitie gegeven in deze verordening.

Met betrekking tot het begrip 'inkomen' is een van de Participatiewet afwijkende definitie opgenomen. Nu de wetgever de gemeenteraad opdracht heeft gegeven om in de verordening regels te geven met betrekking tot het begrip 'langdurig, laag inkomen', is de gemeenteraad bevoegd om dit begrip voor de toepassing van artikel 36 lid 1 Participatiewet nader te definiëren. Met de gebruikte definitie wordt een uitkering o.g.v. de Participatiewet ook als inkomen gezien.

Artikel 2 Uitvoering

Omdat de uitvoering van het verstrekken van individuele inkomenstoelage is opgedragen aan het college, worden ten behoeve van de uitvoering nadere beleidsregels vastgesteld. Strikt genomen dient dit niet in een verordening te worden vastgelegd. Omwille van de leesbaarheid van deze verordening

is hier toch voor gekozen. Bovendien wordt vastgelegd welke individuele omstandigheden in ieder geval in de beoordeling moeten worden betrokken.

Artikel 3 Langdurig, laag inkomen

Nadat belanghebbenden 3 jaar op een minimum inkomen zijn aangewezen is er over het algemeen niet veel reserveringsruimte over. Daarom wordt hier een termijn van drie jaar aangehouden. Dit sluit ook aan bij de impliciet door de wetgever gegeven termijn. De minimumleeftijd is immers door de wetgever eerder teruggebracht van 23 naar 21 jaar. Een belanghebbende is immers (normaal gesproken) vanaf zijn 18e voor de Participatiewet een zelfstandig rechtssubject.

Het begrip 'langdurig, laag inkomen' wordt ingevuld als een inkomen dat gemiddeld niet hoger is dan 110% van de Participatiewet-norm. Gemeenten zijn vrij om een eigen maximale inkomensgrens te hanteren.

De methode van het kijken naar het gemiddelde loon maakt dat iemand die wegens werkaanvaarding een korte periode een inkomen boven bijstandsniveau heeft gehad niet zonder meer zijn recht op individuele inkomensvoetstuk kwijt is. Een dergelijk gevolg zou namelijk een negatieve prikkel zijn bij het aanvaarden van werk. Dat geldt temeer als een belanghebbende geen of maar weinig zekerheid heeft over de duur van dit werk.

Dit geldt overeenkomstig voor gehuwden van wie één partner is uitgesloten van het recht op individuele inkomensvoetstuk, als gevolg van bijvoorbeeld detentie of langer verblijf in het buitenland (> 4 weken). Daarom wordt in het tweede lid bepaald dat deze perioden voor het berekenen van het gemiddelde inkomen meetellen als perioden waarin tenminste 100% van de norm is ontvangen. Het woord 'tenminste' in deze leden, maakt, dat als er deze perioden in werkelijkheid meer inkomen dan norm is geweest, dit hogere, werkelijke inkomen meetelt.

Van studenten wordt per definitie gesteld dat zij arbeidsmarktperspectief en uitzicht op inkomensverbetering hebben. Om te voorkomen dat degene met een baan met een minimuminkomen, die zijn positie middels avondstudie probeert te verbeteren, niet in aanmerking zou komen, is bepalend of de studerende in de referentieperiode studiefinanciering heeft genoten. Studiefinanciering is immers alleen mogelijk bij een dagstudie en bij studenten beneden een bepaalde leeftijd. Als het gaat om gehuwden of degenen die daarmee gelijk te stellen zijn, waarvan één van beide een uitkering op grond van de Wet op de Studiefinanciering heeft genoten in een periode waarin beiden niet als gehuwd zijn aan te merken, komt het recht de ander toe, voor zover aan de overige voorwaarden is voldaan.

Artikel 4 Hoogte van de individuele inkomensvoetstuk

De hoogte is afhankelijk van de leef- of gezinssituatie op de peildatum. Hoewel door het wetsvoorstel Hervorming kindregelingen de normen voor alleenstaande ouders en alleenstaanden worden gelijkgesteld is gekozen voor een aparte voetstuk voor beiden. Het wetsvoorstel verandert nl. niets aan de bepalingsbepalingen in de Participatiewet.

Om niet jaarlijks de verordening aan te hoeven passen is gekozen om de hoogte jaarlijks automatisch mee te laten bewegen met de bijstandsnormen. Omdat de bijstandsnormen in beginsel 2 maal per jaar worden geïndexeerd en de individuele inkomensvoetstuk maar eenmaal, wordt steeds vergelijking gemaakt met de bijstandsnormen van per 1 januari van het voorafgaande jaar.

In het derde lid wordt een regeling overeenkomstig artikel 24 Participatiewet gegeven voor situaties waarin bij gehuwden één van beide partners is uitgesloten van het recht op individuele inkomensvoetstuk ingevolge artikel 11 of artikel 13 lid 1 Participatiewet.

Artikel 5 Onvoorziene gevallen

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.